

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 5ης Δεκεμβρίου 1990 *

Στην υπόθεση T-82/89,

Antonio Marcato, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Βρυξελλών, εκπροσωπούμενος από τον Philippe-François Lebrun, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του δικηγόρου Victor Gillen, 13, rue Aldringen,

προσφεύγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Joseph Griesmar, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Guido Berardis, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση του πίνακα των υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το έτος 1988, στο βαθμό Β 2,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. P. Briët, Πρόεδρο, H. Kirschner και J. Biancarelli, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν των προφορικών διαδικασιών της 29ης Μαρτίου και της 20ής Σεπτεμβρίου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά που αποτέλεσαν την αιτία της προσφυγής

- 1 Ο προσφεύγων, που γεννήθηκε στις 25 Μαρτίου 1928, ανέλαβε υπηρεσία στην Επιτροπή στις 12 Νοεμβρίου 1958. Μετά τη μονιμοποίησή του, στον βαθμό D 2, από 1ης Ιανουαρίου 1962, και πολλές προαγωγές, έφθασε το 1975 στον βαθμό B 4 και τοποθετήθηκε στο τμήμα XIX/B/2 « Λογιστική, διαχείριση και πληροφορίες δημοσιονομικής φύσεως » της Επιτροπής. Στις 30 Μαρτίου 1987, η ΓΔ XIX τροποποίησε τα καθήκοντά της.
- 2 Η έκθεση βαθμολογίας του Marcato για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 μέχρι 30ής Ιουνίου 1987, την οποία συνέταξε ο Lemoine, αναπληρωτής προϊστάμενος τμήματος, του κοινοποιήθηκε μόλις στις 13 Απριλίου 1988. Ο προσφεύγων αμφισβήτησε ορισμένα στοιχεία της εκθέσεως αυτής. Κατά την προφορική διαδικασία, η διαδικασία βαθμολογίας βρισκόταν στο στάδιο της εφέσεως ενώπιον του δευτεροβάθμιου βαθμολογητή.
- 3 Η διαδικασία προαγωγής που αποτελεί την αιτία της διαφοράς εκτυλίχθηκε σε περισσότερα στάδια, σύμφωνα, αφενός, με τις « γενικές εκτελεστικές διατάξεις » περί της διαδικασίας προαγωγής εντός μιας σταδιοδρομίας που θέσπισε η Επιτροπή με απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 1970 και τροποποίησε με απόφαση της 14ης Ιουλίου 1971 (αποφάσεις που δημοσιεύθηκαν στις « Informations administratives » n° 42 της 13ης Μαΐου 1975, στο εξής: γενικές διατάξεις) και, αφετέρου, με τους κανόνες όσον αφορά τις διαδικασίες σχετικά με προαγωγή οι οποίοι γνωστοποιήθηκαν στο προσωπικό με τις « Informations administratives » n° 514 της 10ης Νοεμβρίου 1986.
- 4 Το πρώτο στάδιο της διαδικασίας αυτής περιλαμβάνει τη δημοσίευση του πίνακα των προακτέων υπαλλήλων που πληρούν την απαιτούμενη προϋπόθεση αρχαιότητας. Ο προσφεύγων, ο οποίος είχε από την 1η Οκτωβρίου 1980 τον βαθμό B 3 και, επομένως, διέθετε τον ελάχιστο χρόνο αρχαιότητας των δύο ετών που απαιτείται από το άρθρο 45 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), περιελήφθη στον πίνακα των προακτέων για τον βαθμό B 2 υπαλλήλων όσον αφορά το οικονομικό έτος 1988 ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1988.

- 5 Κατά το επόμενο στάδιο, οι γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής καταρτίζουν τον πίνακα των υπαλλήλων τους οποίους προτείνουν για προαγωγή. Εν προκειμένω, ο πίνακας αυτός, που δημοσιεύθηκε στις 16 Μαρτίου 1988, περιείχε τα ονόματα τεσσάρων υπαλλήλων της ΓΔ XIX. Ο προσφεύγων δεν περιλαμβανόταν μεταξύ των κατ' αυτόν τον τρόπο προταθέντων για προαγωγή υπαλλήλων.
- 6 Έχοντας πληροφορηθεί ότι η διεύθυνση στην οποία υπαγόταν η υπηρεσία του δεν τον είχε προτείνει για προαγωγή, ο προσφεύγων απέστειλε, στις 9 Ιουνίου 1988, επιστολή στον Valsesia, πρόεδρο της επιτροπής προαγωγών για την κατηγορία Β, ζητώντας του να επανεξετάσει την περίπτωση του. Όπως προκύπτει, στην επιστολή αυτή δεν εδόθη απάντηση. Με επιστολή της 30ής Ιουνίου 1988, ο προσφεύγων απευθύνθηκε στον Mogel, Γενικό Διευθυντή της ΓΔ XIX, ζητώντας του να του γνωστοποιήσει τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους η ΓΔ δεν τον είχε προτείνει για προαγωγή. Με υπηρεσιακό σημείωμα της 3ης Αυγούστου 1988, ο Mogel απάντησε στον προσφεύγοντα ότι η περίπτωση του είχε εξεταστεί δύο φορές: πρώτον, κατά την κατάρτιση των προτάσεων από τη διεύθυνση Γ και, δεύτερον, κατά την επεξεργασία του οριστικού πίνακα όσον αφορά τη ΓΔ XIX. Σύμφωνα με το υπηρεσιακό αυτό σημείωμα, η επιλογή είχε γίνει κατόπιν συγκριτικής εξέτασης των λαμβανομένων υπόψη κριτηρίων.
- 7 Εν τω μεταξύ, η επιτροπή προαγωγών για την κατηγορία Β συνήλθε δύο φορές, στις 15 και 16 Ιουνίου 1988, με σκοπό να εξετάσει τις προαγωγές στους βαθμούς Β 2 και Β 4. Όσον αφορά τον προσφεύγοντα, στα πρακτικά των συνεδριάσεων αυτών μνημονεύεται ότι « η επιτροπή προαγωγών λαμβάνει υπόψη τις λεπτομερείς εξηγήσεις που παρέσχε ο εκπρόσωπος της ΓΔ XIX σχετικά με τη συμπεριφορά του Marcato (sic). Διαπιστώνει ότι η γνώμη αυτή στοιχεί με αυτές που εξέφρασαν κατά τη διάρκεια των προηγουμένων ετών άλλοι εκπρόσωποι της ΓΔ XIX και επομένως επιβεβαιώνεται. Παρατηρώντας εντούτοις ότι υπάρχουν ορισμένες διαφορές στις εκθέσεις που αφορούν τον Marcato, η επιτροπή προαγωγών θεωρεί ότι πρέπει να διευκρινιστεί η γνώμη που έχουν για τον Marcato οι ιεραρχικώς προϊστάμενοί του ». Η επιτροπή προαγωγών κατάρτισε τα σχέδια πινάκων των κριθέντων ως εχόντων τα περισσότερα προσόντα υπαλλήλων χωρίς να περιλάβει το όνομα του προσφεύγοντος.
- 8 Βάσει αυτών των σχεδίων πινάκων, ο Γενικός Διευθυντής Προσωπικού και Διοικήσεως της Επιτροπής και ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων, ενεργώντας ως αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ), κατάρτισαν, στις 11 Ιουλίου 1988, τον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν στον βαθμό Β 2 όσον αφορά το οικονομικό έτος 1988. Ο πίνακας, στον οποίο δεν περιλαμβανόταν το όνομα του προσφεύγοντος, δημοσιεύθηκε στο Δελτίο Πληροφοριών της Επιτροπής της 29ης Ιουλίου 1988. Περιελάμβανε τα ονόματα των δύο από τους τέσσερις υπαλλήλους που είχαν προταθεί από τη ΓΔ XIX.

- 9 Στις 23 Σεπτεμβρίου 1988, ο προσφεύγων υπέβαλε στην Επιτροπή διοικητική ένσταση σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Αντλώντας επιχειρήματα από την έλλειψη εκθέσεως βαθμολογίας για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 μέχρι 30ής Ιουνίου 1987 και από το γεγονός ότι το υπηρεσιακό σημείωμα που του απηύθυνε ο Morge στις 3 Αυγούστου 1988 εκφράζει κατά την άποψή του την άρνηση της Επιτροπής να του γνωστοποιήσει εκτενώς τους λόγους της αποφάσεως περί αποκλεισμού του από τον πίνακα των υπαλλήλων που πρότεινε η Γενική Διεύθυνση, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν τήρησε τις διατάξεις του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο (αιτιολογία κάθε βλαπτικής πράξεως), και του άρθρου 45, παράγραφος 1 (ανάγκη συγκριτικής εξετάσεως των προσόντων), του ΚΥΚ. Κατόπιν αυτού, ο προσφεύγων ζήτησε « την ακύρωση του πίνακα των κριθέντων ως εχόντων τα περισσότερα προσόντα υπαλλήλων ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 29 Ιουλίου 1988 και τη μεταρρύθμιση των διαδικασιών προαγωγής για το έτος 1988 ».
- 10 Πάντως, φοβούμενος το απαράδεκτο της διοικητικής του ενστάσεως και θεωρώντας ότι μπορούσε να επικαλεστεί κατ' αναλογία τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις εξεταστικές επιτροπές διαγωνισμών (αποφάσεις της 14ης Ιουνίου 1972 και της 15ης Μαρτίου 1973, Marcato κατά Επιτροπής, 44/71 και 37/72, Rec. 1972, σ. 427, και Rec. 1973, σ. 361), ο προσφεύγων — χωρίς να περιμένει να ληφθεί απόφαση επί της ενστάσεώς του — άσκησε αμέσως προσφυγή που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28 Οκτωβρίου 1988 (υπόθεση Τ-47/89, απόφαση της 20ης Ιουνίου 1990, Συλλογή 1990, σ. ΙΙ-231).
- 11 Ο πίνακας των υπαλλήλων που προήχθησαν στον βαθμό Β 2 δημοσιεύθηκε στις 31 Οκτωβρίου 1988. Δεν περιείχε το όνομα του προσφεύγοντος, ενώ περιελάμβανε έναν μόνο υπάλληλο της ΓΔ ΧΙΧ.
- 12 Επειδή, στις 6 Απριλίου 1989, η Επιτροπή δεν είχε ακόμη αποφανθεί επί της ενστάσεώς του, ο προσφεύγων άσκησε αυθημερόν την υπό κρίση προσφυγή, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Απριλίου 1989. Στην προσφυγή του διευκρίνιζε, χωρίς να έχει παραιτηθεί από την πρώτη προσφυγή, επειδή θεωρούσε ότι ελήφθη εις βάρος του σιωπηρή απορριπτική απόφαση, άσκησε τη δεύτερη προσφυγή για να προστατεύσει το σύνολο των δικαιωμάτων του.

- 13 Στις 7 Απριλίου 1989, η Επιτροπή έλαβε ρητή απορριπτική απόφαση σχετικά με την ένσταση του προσφεύγοντος, η οποία του κοινοποιήθηκε στις 25 Απριλίου 1989. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι η επίδικη έκθεση βαθμολογίας κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 13 Απριλίου 1988 και έκρινε ότι από τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος δεν αποδεικνυόταν παράβαση των άρθρων 25 και 45 του ΚΥΚ.

Η εξέλιξη της διαδικασίας

- 14 Με την πρώτη προσφυγή του ο Marcato ζήτησε την ακύρωση του πίνακα των υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το έτος 1988, στον βαθμό Β 2. « Κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο », η προσφυγή αφορά επίσης το σημείωμα του Morel της 3ης Αυγούστου 1988, με το οποίο αυτός αρνήθηκε να διευκρινίσει τους λόγους αποκλεισμού του προσφεύγοντος από τον πίνακα αυτό. Ο προσφεύγων στήριξε την προσφυγή του σε δυο λόγους, τους οποίους αντλεί αντίστοιχα από την παράβαση του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ (ανεπαρκής αιτιολογία) και από την παράβαση του άρθρου 45, παράγραφος 1, του ΚΥΚ (πλημμελής συγκριτική εξέταση των προσόντων οφειλόμενη στη μη κατάρτιση της τελευταίας εκθέσεώς του βαθμολογίας).
- 15 Κατά της προσφυγής εκείνης, η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου. Υποστήριξε ότι η προσφυγή ασκήθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 91, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, δεδομένου ότι, στην περίπτωση εκείνη, δεν ήταν παραδεκτή ευθεία προσφυγή, πράγμα που αμφισβήτησε ο προσφεύγων.
- 16 Με απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1989, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να αποφανθεί επί της ενστάσεως απαραδέκτου κατά την εξέταση της ουσίας της υποθέσεως. Στη συνέχεια η έγγραφη διαδικασία εξελίχθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου κανονικά.
- 17 Με την υπό κρίση προσφυγή επιδιώκεται, επίσης, η ακύρωση του πίνακα των υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το έτος 1988, στον βαθμό Β 2. « Κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο » βάλλει επίσης κατά του σημειώματος του Morel της 3ης Αυγούστου 1988. Η προσφυγή αυτή στηρίζεται στους ίδιους λόγους και στα ίδια επιχειρήματα με την πρώτη, δηλαδή στην παράβαση των άρθρων 25, δεύτερο εδάφιο, και 45, παράγραφος 1, του ΚΥΚ.

- 18 Η Επιτροπή προέβαλε, σύμφωνα με το άρθρο 91 του Κανονισμού Διαδικασίας, ένσταση απαραδέκτου ενώπιον του Δικαστηρίου, χωρίς να υποβάλει υπόμνημα αντικρούσεως επί της ουσίας. Ο προσφεύγων υπέβαλε παρατηρήσεις ζητώντας την απόρριψη της ενστάσεως αυτής.
- 19 Με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, το Δικαστήριο παρέπεμψε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τις δύο υποθέσεις ενώπιον του Πρωτοδικείου. Με δύο Διατάξεις της 6ης Δεκεμβρίου 1989, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να συνεκδικάσει τις δύο υποθέσεις για τη διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και την έκδοση κοινής αποφάσεως και να μη λάβει υπόψη δύο έγγραφα που είχε προσκομίσει η καθής.
- 20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο δέχθηκε το αίτημα της Επιτροπής, δηλ. να αποφανθεί επί της ενστάσεως απαραδέκτου χωρίς να προχωρήσει στην εξέταση της ουσίας. Κάλεσε την Επιτροπή να απαντήσει σε δύο ερωτήσεις. Ο προσφεύγων, εκπροσωπούμενος από τον Vandersanden, δικηγόρο Βρυξελλών, και το καθού όργανο αγόρευαν κατά την πρώτη συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 1990. Απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής κατέθεσε στο ακροατήριο το κείμενο της τροποποιηθείσας απόφασης της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 1970, που θεσπίζει τις προαναφερθείσες γενικές διατάξεις. Από το σημείο 8 των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι μόνον οι υπάλληλοι που περιλαμβάνονται στους πίνακες των υπαλλήλων που έχουν κριθεί ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για προαγωγή (εντός μιας σταδιοδρομίας) μπορούν να προαχθούν κατά τη διάρκεια του ίδιου οικονομικού έτους. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής επιβεβαίωσε ότι μέχρι τώρα — για τους υπαλλήλους των κατηγοριών Β, Γ και Δ — η Επιτροπή τήρησε τον κανόνα αυτό χωρίς καμία εξαίρεση.
- 21 Με απόφαση της 20ής Ιουνίου 1990, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή στην υπόθεση Τ-47/89 ως απαράδεκτη με το σκεπτικό ότι, αν ο βαλλόμενος πίνακας αποτελεί βλαπτική πράξη, η σχετική προσφυγή ασκήθηκε προώρως ενώ, στην αντίθετη περίπτωση, δεν υφίσταται πράξη δυναμένη να προσβληθεί. Στην υπό κρίση υπόθεση Τ-82/89, η ένσταση απαραδέκτου της καθής θα κριθεί κατά την εξέταση της ουσίας της υποθέσεως.

- 22 Κατόπιν της απόφασεως αυτής, το Πρωτοδικείο ζήτησε από τους διαδίκους να επιβεβαιώσουν, όπως άλλωστε είχαν δηλώσει και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 29ης Μαρτίου 1990, ότι, για την απόφαση επί της ουσίας στην υπό κρίση υπόθεση θα ληφθεί υπόψη το σύνολο των υπομνημάτων που είχαν προσκομισθεί στο πλαίσιο της υποθέσεως T-47/89.
- 23 Με υπόμνημα της 29ης Ιουνίου 1990, ο προσφεύγων επιβεβαίωσε προσηκόντως ότι για την έκδοση της απόφασεως επί της ουσίας στην υπόθεση T-82/89 μπορούσε να ληφθεί υπόψη το σύνολο των υπομνημάτων που είχαν κατατεθεί στο πλαίσιο της υποθέσεως T-47/89. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων κατέθεσε δεύτερο δικόγραφο προσφυγής το οποίο πληροί όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, οι δύο υποθέσεις έχουν το ίδιο αντικείμενο και ο προσφεύγων επικαλείται τους ίδιους λόγους, τίποτα δεν τον εμποδίζει να παραπέμψει αυτός συνολικώς, με το υπόμνημά του της 29ης Ιουνίου 1990, σε όλους τους λόγους και επιχειρήματα που προέβαλε στην υπόθεση T-47/89.
- 24 Με το υπόμνημά της αντικρούσεως της 2ας Ιουλίου 1990, η Επιτροπή παρέσχε επίσης τη ζητηθείσα από το Πρωτοδικείο επιβεβαίωση. Επαναλαμβάνει κατά γράμμα, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, τα επί της ουσίας επιχειρήματα που είχε αντιτάξει, με τα υπομνημάτά της αντικρούσεως και ανταπαντήσεως στην υπόθεση T-47/89, κατά των προβαλλομένων από τον προσφεύγοντα λόγων. Θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της ορθής απονομής της δικαιοσύνης να ζητηθεί από την Επιτροπή η ρητή, και περιττή, επανάληψη, στο νέο της υπόμνημα αντικρούσεως, των ισχυρισμών και επιχειρημάτων της.
- 25 Στις 20 Σεπτεμβρίου 1990 διεξήχθη ενώπιον του Πρωτοδικείου δεύτερη προφορική διαδικασία κατά την οποία ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε εκ νέου από τον δικηγόρο Vandersanden. Κατόπιν σχετικής ερωτήσεως του Πρωτοδικείου, οι εκπρόσωποι των διαδίκων επιβεβαίωσαν ότι ο προσφεύγων έχει, κατόπιν αιτήσεώς του, συνταξιοδοτηθεί από την 1η Μαΐου 1990. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής εξέθεσε ότι θα ήταν δυνατό να εξεταστεί, στο πλαίσιο τροποποίησης των σχετικών με τη διαδικασία προαγωγής κανόνων, αν οι δηλώσεις των εκπροσώπων των γενικών διευθύνσεων στις επιτροπές προαγωγών πρέπει να περιλαμβάνονται όπως ακριβώς είναι διατυπωμένες στους ατομικούς φακέλους των οικείων υπαλλήλων. Μετά το πέρας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως ο πρόεδρος κήρυξε τη λήξη της προφορικής διαδικασίας.

Αιτήματα των διαδίκων

26 Ο πρόσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κηρύξει την προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·

— « να ακυρώσει τον πίνακα των υπαλλήλων οι οποίοι εκρίθησαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν στον βαθμό Β 2 (συμπεριλαμβανομένων των ΒS και ΒΤ) — κατά το οικονομικό έτος 1988, πίνακα ο οποίος δημοσιεύθηκε στις σελίδες 9 επ. του Δελτίου διοικητικών πληροφοριών αριθ. 565 της 29ης Ιουλίου 1988, λόγω παραβάσεως των άρθρων 25 (ιδίως δεύτερο εδάφιο) και 45, παράγραφος 1, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων ».

— να καταδικάσει την καθής στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Με την ένστασή της απαραδέκτου της 12ης Μαΐου 1989, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως अपαράδεκτη·

— να αποφανθεί κατά νόμο επί των δικαστικών εξόδων.

Με το υπόμνημά της αντικρούσεως της 2ας Ιουλίου 1990, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απάσιμη·

— να αποφανθεί κατά νόμο επί των δικαστικών εξόδων.

Επί του παραδέκτου της προσφυγής

27 Προς στήριξη του απαραδέκτου που αντιτάσσει στην υπό κρίση προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 91 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η Επιτροπή επαναλαμβάνει, καταρχάς, τα επιχειρήματα που προέβαλε στην υπόθεση Τ-47/89. Στην

υπόθεση εκείνη, η Επιτροπή στηρίχθηκε, με το υπόμνημά της αντικρούσεως της 28ης Μαρτίου 1989, στην απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1989, Bossi κατά Επιτροπής (346/87, Συλλογή 1989, σ. 303), με την οποία το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο πίνακας των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα αποτελεί απλώς μια προπαρασκευαστική πράξη, η νομιμότητα της οποίας δεν μπορεί να αμφισβητηθεί παρά μόνο με την άσκηση προσφυγής η οποία στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία περατώθηκε η διαδικασία προαγωγών. Κατά την Επιτροπή, πρόκειται για δημοσίας τάξεως ένσταση απαραδέκτου. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν άσκησε διοικητική ένσταση κατά του πίνακα των προαχθέντων στον βαθμό Β 2 υπαλλήλων και, επομένως, ο πίνακας αυτός κατέστη οριστικός έναντι του προσφεύγοντος, η Επιτροπή θεωρεί ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι απαράδεκτη.

- 28 Βεβαίως, η Επιτροπή ανεγνώρισε ότι, με την απόφασή του της 12ης Οκτωβρίου 1978, Ditterich κατά Επιτροπής (86/77, Rec. 1978, σ. 1855, ειδικότερα σ. 1865, 1866), το Δικαστήριο απέρριψε ως προς την ουσία την προσφυγή ακυρώσεως κατά απόφασης σχετικής με την κατάρτιση του πίνακα των υπαλλήλων που είχαν κριθεί ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα χωρίς να κηρύξει τη σχετική προσφυγή απαράδεκτη. Ωστόσο, δεδομένου ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 92 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο « μπορεί » να εξετάζει αυτεπαγγέλτως το απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως, η Επιτροπή θεώρησε ότι πρόκειται εδώ για απλή ευχέρεια του Δικαστηρίου, οπότε εξ αυτού συνήγαγε ότι οι αποφάσεις με τις οποίες απορρίπτονται, για λόγους δικαστηριακής πολιτικής, προσφυγές ως προς την ουσία τους, χωρίς να εξετάζονται προηγουμένως το παραδεκτό τους, δεν είναι σπάνιες. Επομένως, η απόφαση Bossi δεν αποτελεί, κατά τη γνώμη τους, μεταβολή στη νομολογία σε σχέση με την απόφαση Ditterich.
- 29 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι αντλούμενες από την απόφαση Bossi αρχές πρέπει να εφαρμοστούν, *mutatis mutandis*, και στην υπό κρίση προσφυγή παρόλο που αυτή ασκήθηκε μερικούς μήνες πριν από την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως. Πράγματι, έστω κι αν η απόφαση αυτή αποτελεί μεταβολή της νομολογίας, το δικάζον ως προς την ουσία δικαστήριο πρέπει πάντοτε να λαμβάνει υπόψη την πλέον πρόσφατη νομολογία. Εξάλλου, θα ήταν τουλάχιστον αντιφατικό μια τέτοια μεταβολή να μπορεί να εφαρμοστεί στον προσφεύγοντα Bossi χωρίς να μπορεί να γίνει το ίδιο και για τον προσφεύγοντα Marcato.
- 30 Όσον αφορά το γεγονός ότι ο εν λόγω πίνακας δεσμεύει την ΑΔΑ σχετικά με τις προαγωγές κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ακόμη και προπαρασκευαστικές πράξεις που δεσμεύουν τη διοικητική αρχή, όπως οι γνώμες της επιτροπής εντάξεως ή της επιτροπής αναπηρίας, δεν μπορούν να υποβληθούν αυτοτελώς στην κρίση του Δικαστηρίου.

- 31 Τέλος, αναφερόμενη στην απόφαση Bossi, η Επιτροπή θέτει, με το υπόμνημά της ανταπαντήσεως της 6ης Ιουλίου 1989, το ζήτημα του εννόμου συμφέροντος που μπορεί να έχει ο προσφεύγων να ζητήσει την ακύρωση του πίνακα των υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα, ενώ δεν προσέβαλε εμπρόθεσμα τον πίνακα των προαχθέντων υπαλλήλων, ο οποίος κατέστη έτσι οριστικός έναντι αυτού.
- 32 Με τα υπομνήματα που έχει καταθέσει στην υπό κρίση υπόθεση, η Επιτροπή αναφέρεται εκ νέου στην απόφαση Bossi, η οποία είναι σύμφωνη, κατ' αυτήν, με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου. Συναφώς, επικαλείται την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Απριλίου 1965, Weighardt κατά Επιτροπής (11/64, Rec. 1965, σ. 365) και τη Διάταξη του Δικαστηρίου της 24ης Μαΐου 1988, Santarelli κατά Επιτροπής (78 και 220/87, Συλλογή 1988, σ. 2699, ειδικότερα σ. 2703). Δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά του πίνακα των υπαλλήλων που είχαν προαχθεί στον βαθμό Β 2, ο πίνακας αυτός έχει καταστεί σήμερα απρόσβλητος δικαστικώς. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή φρονεί ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη.
- 33 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι ο προσφεύγων δεν μπορεί πλέον, εφόσον έχει συνταξιοδοτηθεί, να προαχθεί. Εξάλλου, έθιξε το ζήτημα του εννόμου συμφέροντος που ο προσφεύγων μπορεί να έχει από μια νέα εξέταση της θεωρητικής πιθανότητας να προαχθεί, όσον αφορά το οικονομικό έτος 1988, δεδομένου ότι δεν προσέβαλε εγκαίρως τις προαγωγές που είχαν αποφασιστεί για το έτος αυτό.
- 34 Ο προσφεύγων θεωρεί την προσφυγή παραδεκτή. Επαναλαμβάνει επίσης τα επιχειρήματα που προέβαλε συναφώς στην υπόθεση T-47/89. Καταρχάς, ο προσφεύγων συνέκρινε την απόφαση Bossi με την προαναφερθείσα απόφαση Ditterich, κατά την οποία, κατά τη γνώμη του, το Δικαστήριο έκρινε παραδεκτή προσφυγή στρεφόμενη κατά πίνακα προταθέντων για μονιμοποίηση υπαλλήλων. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η απόφαση Bossi αποτελεί μεταβολή της νομολογίας και έκρινε ότι θα πρέπει να τεθεί το ερώτημα αν, υπό τις συνθήκες αυτές, η καθής μπορεί να επικαλείται τις αρχές της αποφάσεως Bossi ως λόγο δημοσίας τάξεως. Κατά την άποψή του, το απαράδεκτο αυτό έπρεπε να έχει καλυφθεί με αναφορά στους κανόνες περί παραδεκτού που ίσχυαν κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής.
- 35 Στη συνέχεια, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι, κατά το μέτρο που ο πίνακας των υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα δεσμεύει την ΑΔΑ,

ο πίνακας πρέπει, κατά την άποψή του, να θεωρηθεί ως προπαρασκευαστική πράξη μόνον έναντι των υπαλλήλων που περιλαμβάνονται σ' αυτόν χωρίς να έχουν στη συνέχεια προαχθεί. Αντίθετα, όσον αφορά τους υπαλλήλους που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα, οι αρχές που αντλούνται από την απόφαση Bossi θίγουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους. Πράγματι, αν εφαρμόζονταν οι αρχές αυτές, οι εν λόγω υπάλληλοι θα έπρεπε να αναμείνουν τη δημοσίευση του πίνακα των προαχθέντων για να μπορέσουν να επικαλεστούν τα δικαιώματά τους, πρώτα έναντι της διοικήσεως και έπειτα ενώπιον του Δικαστηρίου. Κατά τον τρόπο αυτό, θα μειώνονταν οι δυνατότητες να επιτευχθεί κάποια « διόρθωση » υπέρ αυτών.

- 36 Στην υπό κρίση υπόθεση, ο προσφεύγων ισχυρίζεται εκ νέου ότι ο πίνακας των υπαλλήλων που εκρίθησαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα αποτελεί βλαπτική πράξη με την οποία αυτεπαγγέλτως απαγορεύθηκε η εγγραφή του στον πίνακα των προαχθέντων. Ο υπάλληλος του οποίου το όνομα δεν έχει επιλεγεί από την επιτροπή προαγωγών δεν μπορεί να προαχθεί από την ΑΔΑ οπότε αποκλείεται οριστικά, σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, από προαγωγή.
- 37 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων ανέφερε ότι ο ίδιος ζήτησε να συνταξιοδοτηθεί. Ισχυρίστηκε ότι μια απόφαση που ο ίδιος προκάλεσε δεν μπορεί να αντισταχθεί κατ' αυτού προκειμένου να θεωρηθεί ότι δεν υφίσταται εκ μέρους του έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής.
- 38 Ενόψει των πραγματικών και νομικών αυτών περιστατικών, πρέπει, καταρχήν, να διασαφηνιστεί η πράξη της Επιτροπής κατά της οποίας στρέφεται η προσφυγή. Πράγματι, ο προσφεύγων διευκρίνισε ότι η προσφυγή, « κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο », στρέφεται « και » κατά του σημειώματος του Mogel. Εντούτοις, το σημείωμα αυτό αναφέρεται μόνο στις προτάσεις προαγωγών που κατάρτισε η ΓΔ XIX, τις οποίες προτάσεις δεν προσέβαλε ο προσφεύγων. Ζήτησε μόνο την ακύρωση ενός μεταγενεστέρου πίνακα, για τον οποίο δεν γίνεται κανένα σχόλιο στο εν λόγω σημείωμα. Από αυτό προκύπτει ότι το σημείωμα του Mogel δεν είναι πράξη κατά της οποίας στρέφεται η προσφυγή. Πρόκειται μόνο για ένα πραγματικό στοιχείο που επικαλείται ο προσφεύγων προς στήριξη ενός από τους λόγους που επικαλείται, συγκεκριμένα της παραβάσεως του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ. Κατά συνέπεια, η προσφυγή στρέφεται μόνο κατά του πίνακα των υπαλλήλων οι οποίοι κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν, κατά το οικονομικό έτος 1988, στον βαθμό Β 2.
- 39 Για την εξέταση της ενστάσεως απαραδέκτου της προσφυγής που προτάθηκε από την Επιτροπή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο επίμαχος πίνακας αναλύεται κατ' ανάγκη σε δύο διαφορετικούς τύπους αποφάσεων. Αφενός, η ΑΔΑ αποφασίζει την εγγραφή στον

πίνακα ορισμένων προακτών υπαλλήλων· αφετέρου, αρνείται την εγγραφή σ' αυτόν των λοιπών προακτών υπαλλήλων. Κατά συνέπεια, πρέπει καταρχάς να εξεταστεί αν η εγγραφή ορισμένων υπαλλήλων στον πίνακα αποτελεί πράξη ικανή να βλάψει τον μη περιληφθέντα σ' αυτόν υπάλληλο.

- 40 Ορθώς οι διάδικοι ισχυρίστηκαν ότι η εγγραφή ενός προσώπου στον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα αποτελεί απλώς και μόνον προπαρασκευαστική πράξη. Ο εν λόγω πίνακας προηγείται χρονικά της προαγωγής, κατά το μέτρο που αποτελεί απαραίτητη γι' αυτήν προϋπόθεση. Ωστόσο, η ΑΔΑ δεν υποχρεούται να προαγάγει τον εγγεγραμμένο στον πίνακα υπάλληλο. Κατά συνέπεια, η απόφαση περί εγγραφής ενός υπαλλήλου στον εν λόγω πίνακα δεν επηρεάζει άμεσα τη νομική κατάστασή του, δεδομένου ότι η σχετική με την ενδεχόμενη προαγωγή του απόφαση εξακολουθεί πάντοτε να είναι αβέβαιη (βλ., επίσης, την απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Φεβρουαρίου 1986, Βλάχου κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, 143/84, Συλλογή 1986, σ. 459, 476). Όσον αφορά τους αποκλεισμένους υπαλλήλους, ούτε η εγγραφή απλώς και μόνο ενός άλλου υπαλλήλου μεταβάλλει τη νομική τους κατάσταση η οποία δεν θίγεται παρά μόνο από την πραγματική προαγωγή του τελευταίου. Επομένως, η απόφαση περί εγγραφής ενός υπαλλήλου στον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν εντός μιας σταδιοδρομίας δεν αποτελεί βλαπτική πράξη.
- 41 Εξ αυτού έπεται ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη κατά το μέτρο που ο προσφεύγων ζητεί την ακύρωση ολοκλήρου του πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα.
- 42 Ωστόσο, με την προσφυγή ζητείται επίσης η ακύρωση της απόφασης της ΑΔΑ με την οποία καταρτίστηκε ο πίνακας των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα κατά το μέτρο που με την απόφαση αυτή ο προσφεύγων αποκλείστηκε από τον εν λόγω πίνακα. Η Επιτροπή, αναφερόμενη στην απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1989, Bossi (346/87, προαναφερθείσα), θεωρεί και το αίτημα αυτό απαράδεκτο.
- 43 Συναφώς, πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι η απόφαση Bossi εκδόθηκε σε νομικό πλαίσιο διαφορετικό απ' αυτό της υπό κρίση υποθέσεως. Πράγματι, ο προσφεύγων Bossi, με βαθμό Β 2, είχε προσβάλει τον πίνακα των υπαλλήλων που είχαν κριθεί ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για να προαχθούν στον βαθμό Β 1, επομένως εκτός της σταδιοδρομίας τους. Όπως προκύπτει από τα « νέα μέτρα σχετικά με την προαγωγή και τη σταδιοδρομία », που θέσπισε η Επιτροπή στις 24 Νοεμβρίου 1976 και κοινοποίησε στο προσωπικό με τις *Informations administratives* n° 132, της 10ης

Ιανουαρίου 1977, για τις προαγωγές αυτές εντός μιας σταδιοδρομίας, η Επιτροπή δημοσιεύει ανακοινώσεις για την πλήρωση κενής θέσεως. Επομένως, οι υπάλληλοι έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν υποψηφιότητα έστω και αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στον πίνακα των υπαλλήλων που έχουν κριθεί ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα. Συνεπώς, όσον αφορά τις προαγωγές εκτός μιας σταδιοδρομίας, η ΑΔΑ δεν δεσμεύεται εκδίδοντας τον πίνακα αυτόν. Εξ αυτού έπεται ότι ο εν λόγω πίνακας έχει τον χαρακτήρα πράξεως προσωρινής ισχύος εφόσον δεν παράγει κανένα οριστικό αποτέλεσμα. Αντιθέτως, όσον αφορά τις προαγωγές εντός μιας σταδιοδρομίας, η ΑΔΑ, όπως προκύπτει και από το σημείο 8 των προαναφερθεισών γενικών διατάξεων (βλ. ανωτέρω σημείο 3), αυτοδεσμεύεται εκδίδοντας τον σχετικό πίνακα.

44 Αντιθέτως, η υπό κρίση διαφορά παρουσιάζει περισσότερες ομοιότητες με την υπόθεση Ditterich (η προαναφερθείσα απόφαση 86/77), η οποία είχε ως αντικείμενο την ακύρωση πίνακα υπαλλήλων που είχαν προταθεί για προαγωγή στον βαθμό Α 4, δηλαδή εντός μιας σταδιοδρομίας. Επομένως, όσον αφορά την τελευταία αυτή υπόθεση, η προσφυγή στρεφόταν κατά πίνακα υπαλλήλων ο οποίος παρήγε αποτελέσματα όμοια προς αυτά του επιμάχου εν προκειμένω πίνακα. Η προσφυγή αυτή δεν απορρίφθηκε ως απαράδεκτη. Έστω και αν, στην υπόθεση Ditterich, η Επιτροπή δεν είχε επικαλεστεί τον χαρακτήρα προπαρασκευαστικής πράξεως του βαλλομένου πίνακα προκειμένου να αμφισβητήσει το παραδεκτό της προσφυγής, το Πρωτοδικείο υποχρεούται να λάβει υπόψη την εκδοθείσα στην υπόθεση αυτή απόφαση.

45 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι μόνον ύστερα από την εξέταση της ουσίας της υποθέσεως, το Δικαστήριο απέρριψε, με την απόφασή του της 10ης Δεκεμβρίου 1987, Del Plato και λοιποί κατά Επιτροπής (181/86 έως 184/86, Συλλογή 1987, σ. 4991), διάφορες προσφυγές που στρέφονταν κατά των αποφάσεων με τις οποίες μια ad hoc συσταθείσα επιτροπή προαγωγών αρνήθηκε την εγγραφή των προσφευγόντων στον πίνακα των υπαλλήλων του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου της κατηγορίας Β που είχαν κριθεί ικανοί για την άσκηση καθηκόντων κατηγορίας Α. Στην υπόθεση εκείνη, σύμφωνα με το σύστημα που είχε θεσπίσει η Επιτροπή, η ΑΔΑ είχε « υιοθετήσει άνευ ετέρου » τον εν λόγω πίνακα (βλ. τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Mischo, Συλλογή 1987, σ. 5003). Καίτοι η Επιτροπή δεν προέβαλε, στην υπόθεση εκείνη, το επιχείρημα της προπαρασκευαστικής πράξεως, και η απόφαση αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη από το Πρωτοδικείο.

46 Η Επιτροπή αναφέρθηκε επίσης στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις γνώμες που παρέχει η επιτροπή εντάξεως που προβλέπεται από το άρθρο 102, παράγραφος 1, του ΚΥΚ. Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι γνώμες αυτές, οι οποίες δεσμεύουν την ΑΔΑ εφόσον είναι δυσμενείς, αποτελούν πράξεις μη δυνάμενες να διαχωριστούν από την περί εντάξεως απόφαση της ΑΔΑ και αποφάνθηκε ότι οι εν λόγω πράξεις δεν

ήταν κατά τρόπο άμεσο βλαπτικές για τους προσφεύγοντες (αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 1964, Pistoј κατά Επιτροπής, 26/63, Rec. 1964, σ. 673, ειδικότερα σ. 695, και της 7ης Απριλίου 1965, Weighardt κατά Επιτροπής, 11/64, Rec. 1965, σ. 365, ειδικότερα σ. 383). Εντούτοις, μια τέτοια γνώμη απευθυνόταν αποκλειστικά προς την ΑΔΑ και δεν αποτελούσε, επομένως, ατομική απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 25, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (απόφαση της 1ης Ιουλίου 1964, Degreeef κατά Επιτροπής, 80/63, Rec. 1964, σ. 767, ειδικότερα σ. 791). Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αναφερθείσες εν προκειμένω αποφάσεις έχουν σχέση με μια ατομική διαδικασία εντάξεως, διαφορετική από τη διαδικασία συλλογικής προαγωγής που αποτελεί το αντικείμενο της υπό κρίση υποθέσεως. Τη γνώμη της επιτροπής εντάξεως ακολούθησε η απόφαση της ΑΔΑ περί μονιμοποιήσεως, απόφαση που απευθυνόταν προς τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο. Η υπό κρίση προσφυγή στρέφεται κατά πράξεως της ΑΔΑ αφορούσας όλους τους προακτέους υπαλλήλους. Επομένως, το ζήτημα αν το τμήμα της αποφάσεως αυτής που αφορά τους αποκλεισθέντες υπαλλήλους μπορεί να διαχωριστεί από την υπόλοιπη διαδικασία και αν η εν λόγω απόφαση μετέβαλε κατά τρόπο άμεσο τη νομική κατάσταση των αποκλεισθέντων υπαλλήλων τίθεται σε διαφορετικό νομικό πλαίσιο από αυτό των διαδικασιών εντάξεως που εξετάστηκαν στο πλαίσιο των προαναφερθεισών αποφάσεων Pistoј, Weighardt και Degreeef.

- 47 Εξάλλου, η Επιτροπή επικαλείται τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τη διαδικασία συνταξιοδότησεως λόγω αναπηρίας. Εντούτοις, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Διάταξη του Δικαστηρίου της 24ης Μαΐου 1988, Santarelli κατά Επιτροπής (78/87 και 220/87, προαναφερθείσα), της οποίας έγινε σχετικώς μνεία, αφορά την απόφαση της ΑΔΑ να υποβάλει την περίπτωση του προσφεύγοντος στην κρίση της επιτροπής αναπηρίας. Η απόφαση αυτή αποτελεί ασφαλώς προπαρασκευαστική πράξη δεδομένου ότι ακολουθείται, μετά το πέρας της ατομικής διαδικασίας, από άλλη απόφαση η οποία απευθύνεται προς τον εν λόγω υπάλληλο. Εν προκειμένω, η απόφαση με την οποία καταρτίστηκε ο πίνακας των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα δεν ακολουθήθηκε από ατομική απόφαση όσον αφορά τους μη εγγεγραμμένους σ' αυτόν υπαλλήλους. Πράγματι, σχετικά με τις προαγωγές, ατομική απόφαση δεν λαμβάνεται παρά μόνον όσον αφορά τους προαχθέντες υπαλλήλους, ενώ καμιά απόφαση δεν απευθύνεται προς τους μη προαχθέντες. Επομένως, όπως συμβαίνει με τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις γνώμες της επιτροπής εντάξεως, η νομολογία που αφορά τις προπαρασκευαστικές πράξεις που εκδίδονται στο πλαίσιο μιας ατομικής διαδικασίας για συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας δεν μπορεί να εφαρμοστεί στη συλλογική διαδικασία προαγωγής εντός μιας σταδιοδρομίας.
- 48 Βεβαίως, το Πρωτοδικείο δεν παραγνωρίζει το γεγονός ότι οι σκέψεις 22 έως 24 του αιτιολογικού της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1989, Bossi (346/87, προαναφερθείσα) μπορούν να θεωρηθούν ως αφορώσες και την υπό κρίση κατάσταση. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι πρέπει να επανεξεταστεί το ζήτημα αν η μη εγγραφή, εν προκειμένω, του προσφεύγοντος στον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα αποτελούσε απλώς και μόνον προπαρασκευαστική πράξη.

- 49 Συναφώς, πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι ο αποκλεισμός του μη εγγεγραμμένου στον πίνακα αυτόν υπαλλήλου καθίσταται οριστικός όταν η ΑΔΑ εκδώσει, βάσει του εν λόγω πίνακα, τις περί προαγωγής αποφάσεις της. Σύμφωνα με το σημείο 8 των γενικών διατάξεων, μόνο οι εγγεγραμμένοι στον εν λόγω πίνακα υπάλληλοι μπορούν να προαχθούν, εντός των ορίων των σχετικών δημοσιονομικών δυνατοτήτων, κατά τη διάρκεια του ίδιου οικονομικού έτους. Καίτοι οι γενικές αυτές διατάξεις δεν έχουν τον χαρακτήρα διατάξεων ενός ακάμπτου δικαίου (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Δεκεμβρίου 1980, Geeraerd κατά Επιτροπής, 782/79, Rec. 1980, σ. 3651, ειδικότερα σ. 3663), πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή τηρεί απαρεγκλίτως τον κανόνα αυτό, τουλάχιστον όσον αφορά τους υπαλλήλους των κατηγοριών Β, Γ και Δ. Από τις περιστάσεις αυτές ήδη καταφαίνεται ότι η απόφαση με την οποία ένας υπάλληλος αποκλείεται από τον επίμαχο πίνακα αποτελεί πράξη που βλάπτει άμεσα τον αποκλεισθέντα υπάλληλο, δεδομένου ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι δεσμεύεται από το περιεχόμενο του πίνακα. Επομένως, ο αποκλεισμός μπορεί να αποσυνδεθεί από τη συνέχιση της διαδικασίας προαγωγής, η οποία αφορά μόνο τους εγγεγραμμένους στον πίνακα υπαλλήλους των οποίων η προαγωγή εξακολουθεί να παραμένει αβέβαιη.
- 50 Στην αντίθετη περίπτωση, ένας υπάλληλος θα πρέπει να περιμένει τη λήψη των τελικών αποφάσεων σχετικά με τις προαγωγές για να προσβάλει μια — τουλάχιστον — από τις αποφάσεις με τις οποίες προάγεται κάποιος εγγεγραμμένος στον πίνακα υπάλληλος. Μια τέτοια υποχρέωση μπορεί να αποδειχθεί επιβλαβής για τη χρηστή διοίκηση του προσωπικού. Πράγματι, αν ένας αποκλεισθείς από τον πίνακα υπάλληλος επικαλεσθεί μια διαδικαστική καθαρά φύσεως παρανομία που διαπράχθηκε πριν η κατά την κατάρτιση του πίνακα, είναι προς το συμφέρον του και προς το συμφέρον του οικείου οργάνου η αιτίαση αυτή να εξεταστεί το ταχύτερο δυνατό. Επομένως, ενόψει της χρηστής διοικήσεως του προσωπικού, ο υπάλληλος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει αμέσως διοικητική ένσταση ώστε να μπορέσει η ΑΔΑ να διορθώσει ενδεχόμενα σφάλματα πριν από την περάτωση της διαδικασίας προαγωγής.
- 51 Εξάλλου, θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της χρηστής διοικήσεως ένα διαδικαστικής φύσεως ελάττωμα το οποίο αφορά ένα και μόνον υπάλληλο να καταλήγει στο να τίθεται υπό αμφισβήτηση το σύνολο των προαγωγών όλων των εγγεγραμμένων στον πίνακα υπαλλήλων. Αν ο προσφεύγων ήταν, όπως εξέθεσε η Επιτροπή, υποχρεωμένος να προσβάλει τις αποφάσεις περί προαγωγής για να προασπιστεί τα συμφέροντά του, θα όφειλε να ασκήσει προσφυγή κατά μιας τουλάχιστον από τις αποφάσεις αυτές, καίτοι η αιτίασή του είναι άσχετη προς τα προσόντα του προαχθέντος υπαλλήλου (και συναδέλφου του). Ούτε, άλλωστε, προκύπτει ότι ένα τέτοιο αποτέλεσμα συμβιβάζεται με την αρχή της χρηστής διοικήσεως και τη μέριμνα της αποφυγής εντάσεων μεταξύ των υπαλλήλων. Συναφώς, με την απόφασή του της 5ης Ιουνίου 1980, που εξέδωσε σε μια παρόμοια υπόθεση, Oberthür κατά Επιτροπής (24/79, Rec. 1980, σ. 1743), το Δικαστήριο έκρινε ότι η ακύρωση των προαγωγών όλων των όντως προαχθέντων υπαλλήλων θα συνιστούσε υπερβολικό κολασμό για τη διαπραχθείσα στην

ατομική περίπτωση του προσφεύγοντος πλημμέλεια, ενώ θα αποτελούσε αυθαιρεσία η ακύρωση της προαγωγής ενός και μόνον υπαλλήλου.

- 52 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η απόφαση της ΑΔΑ να μη περιλάβει τον προσφεύγοντα στον επίμαχο πίνακα συνιστά, ως προς αυτόν, πράξη δυνάμενη να διαχωριστεί από τις αποφάσεις με τις οποίες περατούνται η διαδικασία προαγωγής εντός μιας σταδιοδρομίας. Έστω κι αν το σημείο 8 των γενικών διατάξεων δεν αποτελεί *stricto sensu* κανόνα δικαίου, η Επιτροπή δεσμεύεται, όπως και η ίδια υποστήριξε, από τον εν λόγω πίνακα. Έστω κι αν υποθεθεί ότι η Επιτροπή διατηρεί — σε εξαιρετικές περιπτώσεις που κανένας από τους διαδίκους δεν επικαλέστηκε εν προκειμένω — τη δυνατότητα να προαγάγει ένα μη περιλαμβανόμενο στον πίνακα υπάλληλο, η θεωρητική αυτή περίπτωση δεν μπορεί να συγκριθεί προς τις πιθανότητες που έχουν οι προακτέοι υπάλληλοι πριν από την κατάρτιση του πίνακα. Πράγματι, ο μη εγγεγραμμένος στον πίνακα υπάλληλος χάνει, από αυτό και μόνο το γεγονός, κάθε ουσιαστική πιθανότητα προαγωγής. Επομένως, η νομική κατάστασή του μεταβάλλεται και επηρεάζεται αμέσως και ευθέως κατά το χρονικό σημείο της λήψης της απόφασης περί αποκλεισμού του από αυτόν τον πίνακα. Εξ αυτού έπεται ότι ο προσφεύγων δικαιούνταν να ασκήσει προσφυγή κατά της εν λόγω απόφασης της ΑΔΑ, κατά το μέτρο που αυτή τον αφορούσε, χωρίς να αναμείνει τη λήψη των τελικών επί των προαγωγών αποφάσεων.
- 53 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντίθετα προς ό,τι ισχυρίζεται η Επιτροπή, ο προσφεύγων δικαιολογεί την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος προς άσκηση προσφυγής κατά τις αποφάσεις με την οποία αποκλείστηκε από τον πίνακα. Πράγματι, η Επιτροπή διατείνεται ότι οι προαγωγές για το οικονομικό έτος 1988 έχουν καταστεί οριστικές ως προς τον προσφεύγοντα. Ωστόσο, σε περίπτωση ακυρώσεως της απόφασης περί αποκλεισμού του από τον πίνακα, η ΑΔΑ θα ήταν υποχρεωμένη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 176 της Συνθήκης, να επαναλάβει ολόκληρη τη διαδικασία ως προς τον προσφεύγοντα. Αν, ύστερα από τη διαδικασία αυτή, η νέα απόφαση της ΑΔΑ τροποποιούσε τον πίνακα προς όφελός του, ο προσφεύγων θα είχε τη δυνατότητα είτε να επωφεληθεί από τη σχετική υπέρ αυτού μεταβολή στον υπηρεσιακό του φάκελο είτε να ασκήσει αγωγή προς αποκατάσταση της ζημίας που θα μπορούσε να έχει υποστεί από τη μη εγγραφή του στον πίνακα για το 1988. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατό να μην αναγνωριστεί η ύπαρξη του εννόμου συμφέροντος του προσφεύγοντος για την άσκηση της σχετικής προσφυγής.
- 54 Ομοίως, ο προσφεύγων δεν έχει απολέσει το έννομο συμφέρον του για άσκηση προσφυγής λόγω του ότι συνταξιοδοτήθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 52 του ΚΥΚ. Δεδομένου ότι εξακολουθεί να είναι δυνατή η μεταγενέστερη υποβολή αιτήματος αποζημιώσεως, ο προσφεύγων έχει πάντοτε το έννομο συμφέρον του για την έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής του. Η απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Οκτωβρίου 1975, Marengo κατά Επιτροπής (81/74 έως 88/74, Rec. 1975, σ. 1247), που επικαλέ-

στηκε η Επιτροπή, εκδόθηκε υπό περιστάσεις διαφορετικές απ' αυτές της υπό κρίση υποθέσεως, δεδομένου ότι οι απορριφθείσες ως απαράδεκτες στις υποθέσεις αυτές προσφυγές είχαν ασκηθεί από υπαλλήλους που είχαν προηγουμένως υποβάλει παραίτηση.

- 55 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η προσφυγή του προσφεύγοντος είναι παραδεκτή αποκλειστικά και μόνον κατά το μέτρο που στρέφεται κατά της αποφάσεως της ΑΔΑ περί αποκλεισμού του από τον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα.

Επί της ουσίας

- 56 Ο προσφεύγων στηρίζει την προσφυγή του σε δύο λόγους ακυρώσεως, συγκεκριμένα στην παράβαση του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, αφενός, και στην παράβαση του άρθρου 45, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, αφετέρου.
- 57 Με το δικόγραφο της προσφυγής του, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η επιτροπή προαγωγών υπαλλήλων κατηγορίας Β και η ΑΔΑ δεν τήρησαν τις διατάξεις του άρθρου 25, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Ο Γενικός Διευθυντής Morel όφειλε να του εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους η ΓΔ XIX δεν είχε προτείνει την προαγωγή του. Όμως, το σημείωμά του της 3ης Αυγούστου 1988 δεν περιείχε, κατά τον προσφεύγοντα, παρά μια αόριστη και γενική αιτιολογία, πράγμα που ισοδυναμεί με έλλειψη αιτιολογίας.
- 58 Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τα επιχειρήματα που προέβαλε προηγουμένως με το υπόμνημά της αντικρούσεως στην υπόθεση T-47/89. Ισχυρίζεται ότι η προβαλλόμενη από τον προσφεύγοντα έλλειψη αιτιολογίας δεν αφορά την πράξη κατά της οποίας στρέφεται η προσφυγή αλλά διαφορετική πράξη, προγενέστερη αυτής. Το σημείωμα της 3ης Αυγούστου 1988 του γενικού διευθυντή αναφερόταν στον πίνακα των υπαλλήλων που είχαν προταθεί για προαγωγή από τις γενικές διευθύνσεις. Εντούτοις, σύμφωνα με την Επιτροπή, και ο πίνακας αυτός αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη η οποία — δεδομένου ότι δεν έχει τον χαρακτήρα βλαπτικής αποφάσεως — δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 25 του ΚΥΚ. Κατά συνέπεια, ζήτημα παραβάσεως του άρθρου αυτού δεν τίθεται.

- 59 Έστω κι αν υποθεθεί ότι ο λόγος ακυρώσεως είναι δυνατό να θεωρηθεί ως αφορών και τον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα, η Επιτροπή φρονεί ότι η ΑΔΑ δεν υποχρεούται να αιτιολογεί τις αποφάσεις προαγωγής στους μη προαγομένους υπαλλήλους.
- 60 Προς στήριξη του δευτέρου του λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 45, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, ο προσφεύγων προβάλλει δύο επιχειρήματα. Καταρχάς, ισχυρίζεται ότι η έλλειψη εκθέσεως βαθμολογίας, για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 έως 30 Ιουνίου 1987, αποτελεί ελάττωμα θίγον τη νομιμότητα της διαδικασίας προαγωγής. Περαιτέρω, ο προσφεύγων διατείνεται ότι δεν μπόρεσε να αμυνθεί κατά των παρατηρήσεων που ο εκπρόσωπος της ΓΔ ΧΙΧ είχε διατυπώσει κατ' αυτού στην επιτροπή προαγωγών.
- 61 Ο προσφεύγων αναφέρει ότι οι εκθέσεις βαθμολογίας του για την περίοδο από 1973 έως 1985 υπήρξαν εξαιρετες. Η έλλειψη εκθέσεως για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1985 έως 30 Ιουνίου 1987 εμπόδισε την επιτροπή προαγωγών να προβεί σε μια « πραγματική, σοβαρή και όχι a priori προσωπική » συγκριτική εξέταση όσον αφορά την περίπτωση του. Σχετικά, ο προσφεύγων διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με τα « αντικειμενικά » στοιχεία της εκθέσεώς του και ως προς τις υποκειμενικής φύσεως κρίσεις που διατυπώθηκαν για τα προσόντα του, καθώς και ως προς την κατανομή τους.
- 62 Εξάλλου, στο υπόμνημα απαντήσεως που κατέθεσε στην υπόθεση Τ-47/89, ο προσφεύγων υπογράμμισε ότι η έκθεση βαθμολογίας για την περίοδο 1985-1987 του κοινοποιήθηκε με καθυστέρηση τριών και πλέον μηνών. Η έκθεση αυτή αποτελεί τώρα (1990) το αντικείμενο διαδικασίας κρίσεως σε δεύτερο βαθμό. Κατά συνέπεια, φρονεί ότι δεν πρέπει να συναχθούν κατ' αυτού επιχειρήματα από στοιχεία που δεν είναι εισέτι οριστικά.
- 63 Όσον αφορά το δεύτερο επιχειρήμα του, δηλαδή την προσβολή του δικαιώματος άμυνας, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε, με το υπόμνημα απαντήσεως που κατέθεσε στην υπόθεση Τ-47/89, ότι η επιτροπή προαγωγών υπαλλήλων κατηγορίας Β έλαβε απόφαση χωρίς να έχει γνώση των ατομικών φακέλων των προακτών υπαλλήλων. Ισχυρίστηκε επίσης ότι ουδείς προέβαλε την παραμικρή αντίρρηση στις παρατηρήσεις του εκπροσώπου της ΓΔ ΧΙΧ ως προς αυτόν, ενώ από τον ατομικό του φάκελο δεν δικαιολογούνταν τέτοιου είδους κρίσεις. Ο προσφεύγων προέβαλε ότι βάσει ακριβώς των δηλώσεων του εκπροσώπου της ΓΔ ΧΙΧ στην επιτροπή προαγωγών δεν κατέστη δυνατό να περιληφθεί στον πίνακα. Μη έχοντας λάβει γνώση της στάσεως του προ-

σώπου αυτού, δεν είχε τη δυνατότητα να αμυνθεί. Αν η συμπεριφορά του δεν ήταν αυτή που έπρεπε, πράγμα που κατά τον προσφεύγοντα δεν συνέβαινε, οι ιεραρχικά προϊστάμενοί του όφειλαν να τον ειδοποιήσουν σχετικώς και να συζητήσουν μαζί του. Κατά τη γνώμη του προσφεύγοντος, ο μονομερής τρόπος ενεργείας της ΑΔΑ δεν υπήρξε σύμφωνος προς την αντικειμενικότητα, την αμεροληψία και την ισότητα που πρέπει να πρυτανεύουν στο πλαίσιο μιας διαδικασίας προαγωγής. Ο προσφεύγων, δεδομένου ότι δεν ακούστηκε, δεν μπόρεσε να αποδείξει την προς αυτόν εχθρική διάθεση του ιεραρχικώς προϊσταμένου του. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων προσέθεσε ότι, σύμφωνα με πληροφορίες που του έδωσαν οι εκπρόσωποι του προσωπικού στην επιτροπή προαγωγών, ο εκπρόσωπος της ΓΔ ΧΙΧ αντιτάχθηκε μετά μανίας στην προαγωγή του.

- 64 Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τα επιχειρήματα που ανέπτυξε στην υπόθεση T-47/89. Αμφισβητεί το γεγονός ότι δεν έγινε συγκριτική εξέταση των προσόντων των υποψηφίων για προαγωγή. Φρονεί ότι ο προσφεύγων ουδεμία προσκόμισε απόδειξη προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού. Εξάλλου, διατείνεται ότι ο προσφεύγων τήρησε σιγή ως προς το ζήτημα αν τα προσόντα του ήταν τουλάχιστον ισοδύναμα προς αυτά των υπαλλήλων που περιελήφθησαν στον πίνακα των εχόντων τα περισσότερα προσόντα.
- 65 Σύμφωνα με το σημείο 8 των κανόνων σχετικά με τις διαδικασίες προαγωγών του 1986, η επιτροπή προαγωγών υπαλλήλων κατηγορίας Β προέβη, κατά την Επιτροπή, σε συγκριτική εξέταση όλων των προακτών υπαλλήλων βάσει των προτάσεων των υπηρεσιών και της σειράς προτεραιότητάς τους. Κατ' εφαρμογή του σημείου 9 των κανόνων αυτών, η επιτροπή προαγωγών εξέτασε ιδιαίτερα την κατάσταση των υπαλλήλων που είχαν υπερβεί, όπως ο προσφεύγων, τα ανώτατα καθορισθέντα όρια σχετικά με την ηλικία και την αρχαιότητα σε βαθμό.
- 66 Εξάλλου, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η ΑΔΑ η οποία κατάρτισε τον εν λόγω πίνακα προέβη επίσης σε συγκριτική εξέταση των προσόντων όλων των προακτών υπαλλήλων. Ο προσφεύγων δεν μνημόνευσε κανένα στοιχείο από το οποίο να αποδεικνύεται το αντίθετο. Όσον αφορά την προβαλλόμενη εχθρότητα του ιεραρχικώς προϊσταμένου του, ο προσφεύγων όφειλε, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο με την απόφασή του της 6ης Φεβρουαρίου 1986, Castille κατά Επιτροπής (173/82, 157/83 και 186/84, Συλλογή 1986, σ. 497, ειδικότερα σ. 522), να έχει προσκομίσει τη σχετική απόδειξη.
- 67 Η έκθεση βαθμολογίας για την περίοδο 1985-1987 είναι — κατά την Επιτροπή — τουλάχιστον εξίσου σημαντική για την προαγωγή το 1988 όσο και οι προηγούμενες εκθέσεις που αφορούν τα προηγούμενα χρόνια. Ο προσφεύγων παρέλαβε την έκθεση αυτή

στις 13 Απριλίου 1988. Η εκτίμηση του ιεραρχικώς προϊσταμένου του πόρρω απείχε από του να είναι εξίσου ευνοϊκή όσον αφορά τις υπηρεσίες που είχε προσφέρει ο προσφεύγων κατά την τελευταία αυτή περίοδο με την κρίση που αφορούσε τα προγενέστερα έτη.

- 68 Η Επιτροπή, επικαλούμενη τη νομολογία του Δικαστηρίου, ισχυρίζεται ότι μια καθυστέρηση τριών και κάτι μηνών δεν θίγει το κύρος της εκθέσεως αυτής (απόφαση της 1ης Ιουνίου 1983, Seton κατά Επιτροπής, 36/81, 37/81 και 218/81, Συλλογή 1983, σ. 1789, ειδικότερα σ. 1805). Εξάλλου, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι πραγματοποιηθείσες προαγωγές μπορούν να ακυρωθούν μόνο σε περίπτωση που οι πλημμέλειες που διαπιστώθηκαν στον ατομικό φάκελο ενός υπαλλήλου που διέθετε τα προσόντα για προαγωγή είχαν αποφασιστική επίπτωση επί της διαδικασίας προαγωγής (απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 1980, Gratreau κατά Επιτροπής, 156/79 και 51/80, Rec. 1980, σ. 3943, ειδικότερα σ. 3955). Όμως, ο προσφεύγων δεν επικαλέστηκε κανένα περιστατικό από το οποίο να απορρέει ότι η προβαλλόμενη έλλειψη της εκθέσεως βαθμολογίας του είχε μια τέτοια αποφασιστική επίπτωση στην εξέλιξη της εν λόγω διαδικασίας προαγωγής. Ακόμα και σε περίπτωση που οι εκθέσεις περί των οποίων πρόκειται είχαν κοινοποιηθεί στον προσφεύγοντα στα τέλη Νοεμβρίου 1987, τίποτα δεν εγγυάται, κατά την Επιτροπή, ότι μετά το — υποθετικό — πέρας της σχετικής ενώπιον του δευτεροβάθμιου βαθμολογητή διαδικασίας προσφυγής πριν από τον Ιούλιο του 1988, οι αρχικές εκθέσεις θα είχαν αισθητά βελτιωθεί ώστε να καταστούν, τουλάχιστον, ισοδύναμες προς αυτές των περιληφθέντων στον πίνακα υπαλλήλων.
- 69 Αν η έκθεση βαθμολογίας δεν βρέθηκε καταχωρισμένη στον ατομικό φάκελο του προσφεύγοντος πριν από την έναρξη των εργασιών της επιτροπής προαγωγών, αυτό οφείλεται στο ότι, καθώς δεν είχε εν προκειμένω εγκαίρως υπογραφεί από τον προσφεύγοντα, η εν λόγω έκθεση δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως οριστική. Η Επιτροπή φρονεί ότι ζητώντας την υποβολή της εκθέσεως στην κρίση του δευτεροβαθμίου βαθμολογητή και κατόπιν στη γνώμη της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις βαθμολογίας, ο προσφεύγων δημιούργησε μόνος του προϋποθέσεις ικανές να καθυστερήσουν την πρόοδο της διαδικασίας καταρτίσεως της εκθέσεως. Υπογραμμίζει ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Φεβρουαρίου 1988, Ricciolo κατά Επιτροπής (1/87, Συλλογή 1988, σ. 711, ειδικότερα σ. 736), η κατ' αυτόν τον τρόπο καταγγελλείσα από τον προσφεύγοντα καθυστέρηση πρέπει, τουλάχιστον εν μέρει, να καταλογιστεί και στη δική του στάση.
- 70 Όσον αφορά την προσβολή του δικαιώματος άμυνας, από τους σχετικούς με τις προαγωγές διαδικαστικούς κανόνες (βλ. ανωτέρω σημείο 3), οι οποίοι προβλέπουν στο σημείο τους 8 το ενδεχόμενο συζητήσεως μεταξύ της επιτροπής προαγωγών και του εκπροσώπου του γενικού διευθυντή, η Επιτροπή συνάγει ότι οι επικρίσεις του προσφεύγοντος κατά του τρόπου ενεργείας της εν λόγω επιτροπής δεν είναι βάσιμες. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, η συζήτηση αυτή επιβαλλόταν και για τον πρόσθετο εν

προκειμένω λόγο ότι ο προσφεύγων είχε υπερβεί τα ανώτατα όρια που είχαν καθοριστεί σχετικά με την ηλικία και την αρχαιότητα σε βαθμό, ενώ ο σχετικός διαμεσολαβητής είχε επιστήσει την προσοχή της επιτροπής σχετικά με την περίπτωση του προσφεύγοντος. Κατά την Επιτροπή από τα προσκομισθέντα έγγραφα δεν καθίσταται δυνατό να διαπιστωθεί ότι οι λεπτομερείς διευκρινίσεις του εκπροσώπου της ΓΔ XIX είχαν τις αρνητικές συνέπειες που τους αποδίδει ο προσφεύγων.

- 71 Το απόσπασμα από τα πρακτικά της συνεδρίασεως της επιτροπής προαγωγών είναι, κατά την Επιτροπή, απολύτως ουδέτερο, καθώς ουδόλως προκύπτει απ' αυτό αν, σύμφωνα με τα λεγόμενα του εκπροσώπου της ΓΔ XIX, τα προσόντα και η συμπεριφορά του προσφεύγοντος ήταν ή όχι ανεπαρκή. Εν πάση περιπτώσει, ο προσφεύγων είχε την ευχέρεια να υποστηρίξει προληπτικώς τις θέσεις του ενώπιον των εκπροσώπων του προσωπικού στην επιτροπή προαγωγών, ώστε να εξουδετερώσει ενδεχόμενες δυσμενείς γι' αυτόν κρίσεις που θα μπορούσαν να διατυπωθούν εντός της επιτροπής αυτής από τον εκπρόσωπο του γενικού του διευθυντή.
- 72 Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, η επιτροπή προαγωγών δεν αποτελεί τον κατάλληλο χώρο για φιλονικίες και ρηγματικές διενέξεις μεταξύ των εκπροσώπων της ιεραρχίας και των ιδίων των υπαλλήλων σχετικά με την εκτίμηση των προσόντων και την ποιότητα των παρασχεθεισών απ' αυτούς υπηρεσιών.
- 73 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι πρέπει να εξεταστεί, καταρχάς, ο λόγος που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 45, παράγραφος 1, του ΚΥΚ και αφορά τη νομιμότητα της διαδικασίας προαγωγής. Ο προσφεύγων, με το υπόμνημά του απαντήσεως στην υπόθεση T-47/89, προέβαλε δύο εν προκειμένω επιχειρήματα, και κυρίως, ότι δεν μπόρεσε να αμυνθεί κατά των ισχυρισμών του εκπροσώπου της ΓΔ XIX στην επιτροπή προαγωγών καθ' ην στιγμή από τον ατομικό του φάκελο δεν προέκυπτε το βασίμιο των κρίσεων αυτών.
- 74 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής ισχυρίστηκε ότι ο προσφεύγων δεν μνημόνευσε ως λόγο ακυρώσεως την παράβαση του άρθρου 26 του ΚΥΚ σχετικά με τους ατομικούς φακέλους των υπαλλήλων. Εντούτοις, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο λόγος που επικαλέστηκε ο προσφεύγων στο δικόγραφο του προσφυγής έχει σχέση με τη νομιμότητα της διαδικασίας προαγωγής. Ο Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου, που ισχύει *mutatis mutandis* για την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία, δεν απαγορεύει την υποβολή, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, νέων επιχειρημάτων προς στήριξη λόγου ακυρότητας προβληθέντος με το δικόγραφο της προσφυγής. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο υποχρεούται να εξετάσει το επιχείρημα που αντλείται από την παράβαση των κανόνων σχετικά με την τήρηση των ατομικών φακέλων, όπως αυτό αναπτύχθηκε στο προαναφερθέν υπόμνημα απαντήσεως.

- 75 Κατά τα λοιπά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο προσφεύγων επικαλέστηκε, με το δικόγραφο του προσφυγής, « ότι διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με τα αντικειμενικά στοιχεία και τις υποκειμενικής φύσεως εκτιμήσεις που διατυπώθηκαν για τα προσόντα του » (σ. 7). Επομένως, το επιχείρημα έχει προβληθεί κατά τρόπο συνοπτικό με το δικόγραφο της προσφυγής. Εξ αυτού έπεται ότι πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή παρέβη, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προαγωγής, το άρθρο 26 του ΚΥΚ κατά το οποίο ο ατομικός φάκελος του υπαλλήλου πρέπει να περιέχει όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διοικητική του κατάσταση και όλες τις εκθέσεις που αφορούν την ικανότητα, την απόδοση ή τη συμπεριφορά του, και το οποίο απαγορεύει στα όργανα να αντιτάσσουν στον υπάλληλο έγγραφα τα οποία δεν του έχουν κοινοποιηθεί πριν από την ταξινόμησή τους.
- 76 Πρέπει να αναγνωριστεί ότι το σχέδιο πίνακα που καταρτίστηκε από την επιτροπή προαγωγών και η συνακόλουθη απόφαση της ΑΔΑ να μη περιλάβει τον προσφεύγοντα στον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα στηρίχθηκαν, ελλείψει εκθέσεως βαθμολογίας, επί των δηλώσεων του εκπροσώπου του γενικού διευθυντή στην επιτροπή προαγωγών. Πράγματι, από τα πρακτικά των συνεδριάσεών της αποδεικνύεται ότι η επιτροπή προαγωγών εξέτασε τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές, εν προκειμένω, διευκρινίσεις του εκπροσώπου του γενικού διευθυντή. Έτσι, ενόψει της σπουδαιότητας που έχουν οι προφορικές αυτές δηλώσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο μιας διαδικασίας προαγωγής και ενώπιον μιας προς τούτο συσταθείσας επιτροπής, πρέπει να θεωρηθούν ως αποτελούσες έκθεση κατά την έννοια του άρθρου 26 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω δηλώσεις έπρεπε αμέσως να καταγραφούν και να κατατεθούν στον ατομικό φάκελο του προσφεύγοντος, όπως επιβάλλει το άρθρο 26. Όμως, από τον ατομικό φάκελο του προσφεύγοντος προκύπτει ότι τέτοια καταγραφή των δηλώσεων αυτών δεν καταχωρίστηκε σ' αυτόν, παρόλο που οι δηλώσεις αυτές είχαν σχέση με τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος την οποία η επιτροπή προαγωγών όφειλε να λάβει υπόψη κατά τη συγκριτική εξέταση των προσόντων των υπαλλήλων που της επιτάσσει το άρθρο 45, παράγραφος 1, του ΚΥΚ. Κατά συνέπεια, είναι βέβαιο ότι διεπράχθη εν προκειμένω παράβαση των διατάξεων του άρθρου 26 του εν λόγω κανονισμού.
- 77 Πρέπει να προστεθεί ότι οι κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες προαγωγών για το 1986 (βλ. ανωτέρω σημείο 3), των οποίων το σημείο 8, σχετικά με τις εργασίες των επιτροπών προαγωγών προβλέπει και το ενδεχόμενο συζητήσεως με τον εκπρόσωπο του γενικού διευθυντή, αποτελούν απλώς, αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει με τις γενικές διατάξεις, εσωτερικής φύσεως μέτρα (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Δεκεμβρίου 1980, Geeraerd) και δεν μπορούν επομένως να συνιστούν παρέκκλιση από τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του ΚΥΚ (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1989, Becker και Starquit κατά Κοινοβουλίου, C-41/88 και C-178/88, Συλλογή 1989, σ. 3807), όπως είναι το άρθρο 26.

- 78 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός του άρθρου 26 του ΚΥΚ είναι η διασφάλιση του δικαιώματος άμυνας των υπαλλήλων, καθώς αποφεύγεται όπως οι αποφάσεις που λαμβάνονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και θίγουν την υπηρεσιακή τους κατάσταση και τη σταδιοδρομία τους στηρίζονται σε αφορώντα τη συμπεριφορά τους στοιχεία που δεν μνημονεύονται στον ατομικό τους φάκελο. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις αυτές απόφαση που στηρίζεται σε τέτοια στοιχεία αντίκειται στις εγγυήσεις του ΚΥΚ και πρέπει να ακυρωθεί ως ληφθείσα δυνάμει διαδικασίας στερούμενης νομιμότητας (βλ. τις αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 1987, Bonino κατά Επιτροπής, 233/85, Συλλογή 1987, σ. 739, ειδικότερα σ. 759 της 28ης Ιουνίου 1972, Brasseur κατά Κοινοβουλίου, 88/71, Rec. 1972, σ. 499, ειδικότερα σ. 505, και της 3ης Φεβρουαρίου 1971, Rittweger κατά Επιτροπής, 21/70, Rec. 1971, σ. 7, ειδικότερα σ. 18).
- 79 Εν προκειμένω, δεν αποτελεί διασφάλιση του δικαιώματός του άμυνας η δυνατότητα που είχε ο προσφεύγων να αναπτύξει τις θέσεις του στους εκπροσώπους του προσωπικού στην επιτροπή προαγωγών. Η δυνατότητα αυτή, την οποία επικαλέστηκε η Επιτροπή, δεν μπορεί να υποκαταστήσει τις εκ του ΚΥΚ εγγυήσεις των οποίων απολαύουν εν προκειμένω οι υπάλληλοι.
- 80 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απόφαση της ΑΔΑ περί αποκλεισμού του προσφεύγοντος από τον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα εκδόθηκε κατόπιν παράνομης διαδικασίας. Πράγματι, ο προσφεύγων δεν μπόρεσε, πριν η επιτροπή προαγωγών καταρτίσει το σχέδιο του πίνακα, να ασκήσει το εκ του ΚΥΚ δικαίωμα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί των δηλώσεων του εκπροσώπου του γενικού διευθυντή που τον αφορούσαν προσωπικώς (άρθρο 26, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β, του ΚΥΚ). Κατά συνέπεια, η απόφαση της ΑΔΑ περί αποκλεισμού του προσφεύγοντος από τον επίμαχο πίνακα πρέπει να ακυρωθεί χωρίς να παρίσταται ανάγκη να αποφανθεί το Πρωτοδικείο επί των λοιπών επιχειρημάτων του προσφεύγοντος σχετικά με την έλλειψη νομιμότητας της διαδικασίας προαγωγών ή επί του δευτέρου λόγου ακυρότητας που αντλείται από την έλλειψη αιτιολογίας της απόφασεως.
- 81 Πρέπει να προστεθεί ότι το Πρωτοδικείο εξέτασε το ενδεχόμενο να εξεταστεί ο εκπρόσωπος του γενικού διευθυντή ως μάρτυρας προκειμένου να διαπιστωθεί το περιεχόμενο των δηλώσεών του όσον αφορά τον προσφεύγοντα. Ωστόσο, ακόμα και αν το Πρωτοδικείο είχε διατάξει ένα τέτοιο αποδεικτικό μέτρο, πάλι θα όφειλε να ακυρώσει την επίδικη απόφαση. Η πληροφόρηση του προσφεύγοντος, κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας, σχετικά με όσα ελέγχθησαν γι' αυτόν στην επιτροπή προαγωγών δεν αποτελεί θεραπεία για την προσβολή που υπέστη το δικαίωμά του άμυνας. Για να αποκατασταθεί αυτός στα δικαιώματά του, πρέπει να αποκτήσει τη δυνατό-

τητα, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ΚΥΚ, να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του όσον αφορά τις δηλώσεις του εκπροσώπου του γενικού διευθυντή οι οποίες τον αφορούν προσωπικώς (και οι οποίες δεν αναφέρονται σε άλλους υποψηφίους για προαγωγή). Μόνο αφού δοθεί στον προσφεύγοντα η ευκαιρία αυτή, θα μπορούν η επιτροπή προαγωγών και η ΑΔΑ να ανακαλέσουν εγκύρως τη σχετική με αυτόν απόφασή τους και να κρίνουν αν επιβάλλεται η αναδρομική εγγραφή του στον πίνακα. Εξ αυτού έπεται ότι, εν πάση περιπτώσει, η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 82 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής περί αποκλεισμού του προσφεύγοντος από τον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν ως οι έχοντες τα περισσότερα προσόντα για προαγωγή, κατά το οικονομικό έτος 1988, στον βαθμό Β 2.
- 2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή ως απαράδεκτη.
- 3) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Briët

Kirschner

Biancarelli

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Δεκεμβρίου 1990.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

C. P. Briët